

Bilag B

INATSISARTUT

I

Medlemmerne af Finans- og Skatteudvalget

NOTAT

Dato: 12. februar 2013

J.nr.: 01.31.06/13-00619

Naalakkersuisuts tillægsbevillingsansøgning vedr. tilskud til partiernes valgkamp til kommunalbestyrelser i 2013

Naalakkersuisut **indstiller**:

- at bevillingen på konto 77.03.01 Tilskud til partiernes valgkamp forhøjes med kr. 1.402.050 kr.,
- at bevillingen på konto 20.11.50 Driftsreserven nedsættes med 1.402.050 kr.

1. Indledning

Naalakkersuisut søger om en tillægsbevilling på ca. 1,4 mio.kr., med det formål at kunne yde tilskud til partiernes valgkamp til kommunalbestyrelser i 2013. Ansøgningens fremsendelse efter udskrivelse af valg til Inatsisartut rejser principielle overvejelser, som behandles i afsnit 2. Derudover er der nogle konkrete overvejelser vedr. den specifikke ansøgning, som behandles under afsnit 3 og 4. I afsnit 5 opridses anbefalingerne til Finansudvalgets beslutning.

2. Tillægsbevillinger ifm. udskrivning af valg til Inatsisartut

Der henvises til notat til medlemmerne af Finans- og Skatteudvalget omdelt til udvalget ifm. med det ordinære møde den 31. januar 2013 kl. 12.

I henhold til § 29 i Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut vedbliver Naalakkersuisut med at fungere efter udskrivelse af valg, indtil et nyt Naalakkersuisut er valgt. Det fastsættes endvidere, at et fungerende Naalakkersuisut kun kan foretage sig, hvad der er fornødent til embedsforretningernes opretholdelse. I lovbemærkningerne skrives der følgende:

"Bestemmelsens formål er at undgå, at Naalakkersuisut eller dets enkelte medlemmer iværksætter nye politiske initiativer på et tidspunkt, da det politiske mandat fra Inatsisartut til embedets indehaver er bortfaldet eller svækket. Heller ikke igangværende initiativer må fremdrives på en måde, der kan opfattes som led i en forestående eller igangværende valgkamp. Reglen fungerer således i praksis også som et værn mod beskyldninger om, at Naalakkersuisut anvender bevillinger, beføjelser eller embedsressourcer til at skaffe sig uretmæssige fordele under en valgkamp m.v." (Min understregning)

Efter udskrivelse af valg udgør Naalakkersuisut og dets medlemmer et "forretnings-naalakkersuisut" og kan alene foretage sig, hvad der er fornødent for den uforstyrrede videreførelse af Selvstyrets anliggender. Naalakkersuisut er på den baggrund afskåret

fra at træffe politisk prægede afgørelser. Men også principielle administrative beslutninger af større rækkevidde vil være udelukket, også selvom de ikke kan anses for at være politisk ukontroversielle.

Naalakkersuisut kan som hovedregel ikke træffe beslutninger, der forudsætter orientering eller godkendelse i Finansudvalget. Denne hovedregel er senest gentaget i notat af 31. januar 2013 fra formanden for Naalakkersuisuts departement til de øvrige departementer. Forud for udskrivelse af valg til Inatsisartut kan Naalakkersuisut have fremsendt uopsættelige sager til behandling af Finansudvalget. I det omfang sådanne sager ikke er færdigbehandlede inden udskrivelsen af valg til Inatsisartut, kan Naalakkersuisut træffe administrative beslutninger knyttet til behandlingen af disse sager, fx besvarelse af spørgsmål og fremsendelse af yderligere materiale.

I beretningen afgivet den 7. april 2011 af Finansudvalget i Folketinget om dets arbejdsform står følgende:

"6.2.6. Behandling af aktstykker efter udskrivelse af folketingsvalg

Før 1998 stoppede Finansudvalget sin virksomhed med valgudskrivelsen og færdigbehandlede ikke aktstykker, medmindre en minister skriftligt kunne sandsynliggøre, at dette var afgørende nødvendigt. Efter 1998 har Finansudvalget efter valgudskrivelsen holdt ét møde med henblik på at færdigbehandle politisk ukontroversielle aktstykker. Aktstykker, om hvilke der har været nogen form for tvivl eller konflikt, er ikke blevet færdigbehandlet. Finansudvalget finder, at denne praksis er hensigtsmæssig, og at den bør fortsætte i forbindelse med udskrivelsen af fremtidige folketingsvalg."

I notat til Finansudvalget i Inatsisartut den 13. maj 2009 (sagsnr. 01.31.06/09-00412) er det endvidere beskrevet, at Finansudvalget i Folketinget ikke modtager aktstykker til behandling efter udskrivelsen af folketingsvalg. Den tilsvarende praksis gælder også i Grønland. I tråd hermed står det i Håndbogen for Inatsisartut, afsnit 4,4:

"Udskrivelsen af valg betyder bl.a. at alle planlagte udvalgsrejser og orienteringsrejser for medlemmerne straks aflyses. Mødeaktiviteten i udvalgene indstilles i videst mulige omfang. Landstingets administration vil ligeledes være forpligtet til at være yderst tilbageholdende med service og ydelser overfor de politiske partier og Landstingets medlemmer. Bevillingsansøgninger til Finansudvalget, som allerede er fremsendt kan færdigbehandles, såfremt sagerne ikke er politisk kontroversielle, og nye bevillingsansøgninger kan kun fremsendes i yderste nødstilfælde, og kun hvor det søgte formål er politisk ukontroversielt."

Ligeledes står der Finans- og Skatteudvalgets forretningsorden § 7, stk. 5:

"Ved udskrivelse af valg til Inatsisartut bortfalder alle ikke-afsluttede fremsendte bevillingsager uden videre, med mindre Udvalget i enighed vurderer, at det ansøgte bevillingsformål er uopsætteligt, ikke-politisk præget og ikke udover det nødvendige begrænser det nye Inatsisartuts økonomiske handlemuligheder."

Det betyder, at Finansudvalgets arbejde sættes til et minimum efter udskrivelse af valg. Bevillingsansøgninger, som allerede er fremsendt, vil kunne færdigbehandles, såfremt et enigt udvalg vurderer, at det ansøgte bevillingsformål er uopsætteligt, ikke-politisk præget

og ikke ud over det nødvendige begrænser Inatsisartuts økonomiske handlemuligheder. Nye bevillingsansøgninger efter udskrivelse af valg kan kun fremsendes i yderste nødstilfælde, og kun hvor det søgte formål er politisk ukontroversielt.

Dette skal forstås således, at hvis blot ét medlem af Finansudvalget finder betænkeligheder ved, hvorvidt tillægsbevillingsansøgningen er uopsættelig eller politisk kontroversiel, er sagen pr. definition politisk kontroversiel og kan ikke behandles. I og med at der på forhånd forekommer at være politisk uenighed om bevillingsformålet, kan dette tale for at sagen bør vurderes som politisk præget, hvorefter udvalget må afstå fra at behandle den.

Nærværende bevillingsansøgning er således ikke i overensstemmelse med de gældende regler og statsforfatningsretlige praksis i forbindelse med en regerings embedsførelse i valgperioder.

Derudover er det tvivlsomt, om nærværende tillægsbevillingsansøgning for Finansudvalgets vedkommende kan betragtes som uopsættelig og politisk ukontroversiel. Opfyldelse af disse krav er nødvendige for udvalgets behandling af tillægsbevillingsansøgninger fremsendt efter udskrivelse af valg.

På den baggrund er det udvalgssekretariatets vurdering, at nærværende tillægsbevillingsansøgning bør afvente, at et nyt Naalakkersuisut fremsender en ny tillægsbevillingsansøgning til et ny-konstitueret Finansudvalg efter valget til Inatsisartut, om dette til den tid måtte anses som ønskeligt. Dette uddybes endvidere i afsnit 5.

3. Kravene i Budgetloven

Ansøgningen anses at være i tvivlsom overensstemmelse med Budgetlovens § 28, stk. 2: *"Ansøgning om nye eller ændrede bevillinger må alene omfatte dispositioner, som er væsentlige, og som ikke kunne forudses ved udarbejdelsen af finansloven."*

Tillægsbevillingsansøgningens indledning og begrundelse forekommer endvidere mindre klar og ikke entydigt sammenhængende. I overskriften henvises til en række partiers ansøgning om tilskud til valgkamp til kommunalbestyrelser i 2013. I indledningen henvises til afskaffelse af tilskud til partierne til at føre valgkamp, og det forekommer, at fremsendelsen af ansøgningen bl.a. begrundes med et stærkt politisk ønske om, at der alligevel ydes tilskud. Hertil kommer, at der i ansøgningen citeres fra Finansudvalgets afgørelse fra 2009 vedr. valgkampsstøtte til bygdebestyrelse (09-409), hvor udvalget stiller sig yderst kritisk overfor Naalakkersuisuts fremsendelse af daværende ansøgning med henvisning særligt til Budgetloven. I nærværende tillægsbevillingsansøgning afsluttes med, at Naalakkersuisut ikke bør fremsende en tillægsbevillingsansøgning, medmindre denne fremsendes på opfordring af Finansudvalget, fordi det ellers ville udløse kraftig kritik jf. budgetlovens regler. På trods af, at Finansudvalget ikke har henvendt sig til Naalakkersuisut desangående, har udvalget modtaget denne tillægsbevillingsansøgning. Naalakkersuisut har med andre ord selv erkendt, at ansøgningen ikke er i overensstemmelse med budgetloven. At ansøgningen alligevel fremsendes, må anses som yderst usædvanligt.

Nærværende tillægsbevillingsansøgning kunne tolkes som et resultat af en beklagelig misforståelse i forbindelse med vedtagelsen af Finansloven for 2013. I udvalgets betænkning til 2. behandlingen udtalte et flertal i udvalget, således følgende vedrørende valgkampsstøtte:

"Beslutningen om alene at afsætte midler til tilskud til eventuelle nye partier samt enkeltkandidater eller kandidatforbund forekommer ikke hensigtsmæssig ifm. et finanslovsår, hvor der vil skulle afholdes valg til bl.a. Inatsisartut og kommunalbestyrelser. [...] Ovennævnte udvalgsflertal skal på den baggrund anmode om, at Naalakkersuisut til 3. behandlingen fremsætter et ændringsforslag således at der afsættes midler på nærværende hovedkonto til tilskud til partiernes valgkamp i 2013. [...]"

Naalakkersuisut har imidlertid tilsyneladende forstået udvalgsflertallets opfordring til, at ændringsforslaget foreslås at "tage udgangspunkt i budgetbidraget til hovedkonto 10.06.10 Tilskud til partiernes valgkamp i Landstingsfinansloven fra 2009 fsva. bevillingens størrelse og fordelingsnøgle mellem partierne [...]", således at udvalget alene ønskede afsat midler til valgkamp i forbindelse med valg til Inatsisartut. Naalakkersuisut affattede sit ændringsforslag ud fra denne mulige misforståelse. At Finansudvalget og Inatsisartut beklageligvis ikke opdagede, at Naalakkersuisuts budgetbidrag muligvis var mangelfuldt i fh.t. flertallets udtalelse, kunne tilskrives, at udvalget og Inatsisartut havde under tre døgn til behandling af Naalakkersuisuts 66 ændringsforslag til 3. behandlingen af finansloven for 2013. Det om ændringsforslaget i betænkningen til 3. behandlingen anførte uddyber ikke problemstillingen væsentligt.

Processen omkring vedtagelsen af ændringsforslaget kunne – venligt fortolket – tale som argument for, at Budgetlovens bestemmelser ikke er til hinder for behandling af ansøgningen. Der vil være tale om venlig fortolkning, når bl.a. henses til, at følgende er anført i bemærkningerne til § 28 i Budgetloven:

"Bestemmelsen fastsætter for det andet, at ansøgninger om nye eller ændrede bevillinger alene må omfatte væsentlige dispositioner, som ikke kunne forudses ved udarbejdelsen af finansloven. Der skal altså være tale om et pludseligt opstået bevillingsbehov, som samtidig har en vis betydning. Bevillingsbehov som følge af forglemmelse eller lignende i forbindelse med finanslovsudarbejdelsen eller ønske om nye bevillinger, som kan afvente næste års finanslov, bør som hovedregel ikke berettige en ansøgning til Landstingets Finansudvalg i løbet af finansåret."
(Min understregning)

En sådan venlig fortolkning fjerner imidlertid ikke ansøgningens mangler i fh.t. valgudskrivelsen eller Budgetregulativet (se afsnit 4).

4. Øvrige forhold

Der er herudover en række konkrete forhold i ansøgningen, som udvalget bør være opmærksomt på.

Budgetregulativet

Ifølge Naalakkersuisuts gældende budgetregulativ fra 2008 er i afsnit 4.3 anført, at tillægsbevillingsansøgningen skal i høring i Departementet for Finanser og eventuelt andre departementer, samt at disses bemærkninger skal indarbejdes. Hvis der søges om ekstrabevillinger, skal der samtidig foreslås kompenserende besparelser indenfor deres Naalakkersuisutområde.

Disse krav er opstillet af Naalakkersuisut for at sikre en økonomisk forsvarlig og internt koordineret udarbejdelse af ansøgninger om nye eller ændrede bevillinger til Finansudvalget, og udvalget har traditionelt i sin behandling af tillægsbevillingsansøgninger lagt vægt på, at Naalakkersuisut opfyldte disse krav. Udvalget har i den forbindelse henvist til, at Budgetregulativet er forudsat i Budgetloven, og at regulativet derfor ikke uden videre blot kan fraviges af det til enhver tid siddende Naalakkersuisut. Udvalget har gennem årene gentagne gange anført dette overfor Naalakkersuisut. Det er overfor udvalget tidligere skriftligt tilkendegivet, at en eventuel fravigelse af Budgetregulativet i forbindelse med bevillingssager alene vil kunne ske med samtidig orientering til Finansudvalget. Dette er ikke sket i denne sag, hvilket er yderst uheldigt.

I nærværende tillægsbevillingsansøgning er kravet om høring i Finansdepartementet eller andre relevante departementer således ikke opfyldt, hvilket er i strid med Budgetregulativet. Der er heller ikke anført forslag til kompenserende besparelser indenfor Naalakkersuisutområdet, hvilket ej heller er i harmoni med Budgetregulativet.

Valg til bygdebestyrelser

Der gøres opmærksom på, at nærværende tillægsbevillingsansøgning alene vedrører tilskud til partiernes valgkamp til valg til kommunalbestyrelser og ikke tilskud til partiernes valgkamp til bygdebestyrelser. Ifølge Kommune Kujalleqs, Qeqqata Kommunes og Qaasuitsup Kommunes bekendtgørelser i Sermitsiaq nr. 3 fra 2013 afholdes der valg til bygdebestyrelser den 2. april, d.v.s. samtidig med kommunalvalget.

Tolkes Naalakkersuisuts fremsendelse af nærværende ansøgning som begrundet i, at en række partier har søgt om støtte til tilskud alene til partiernes valgkamp til valg til kommunalbestyrelser, er det forståeligt, at Naalakkersuisut ikke også søger om at kunne yde tilskud til partiernes valgkamp til bygdebestyrelser.

Inatsisartutlov om økonomisk tilskud til politisk arbejde § 6 giver mulighed for at yde tilskud også til partiernes valgkamp til bygdebestyrelser, men dette skal fremgå af Finansloven. Ønsker Finansudvalget, at nærværende ansøgnings bevilling også skal kunne anvendes til partiernes valgkamp til bygdebestyrelser, anbefales det at udvalget gør eksplicit opmærksom herpå i sin afgørelse, således at det kommer til at fremgå af budgetbidraget. Det er ikke muligt at hæve bevillingen i denne specifikke tillægsbevillingsansøgning – dette ville forudsætte en ny ansøgning, som i øvrigt vil skulle overholde de formalia, som gælder for bevillingsansøgninger (jf. afsnit 2 og 3).

5. Finansudvalgets handlemuligheder

A. Godkende nærværende tillægsbevillingsansøgning

Dette forudsætter, at et enigt udvalg finder sagen uopsættelig og politisk ukontroversiel, og der vil fortsat være en manglende overensstemmelse med budgetlovens og budgetregulativets bestemmelse samt i fh.t. de statsforfatningsmæssige regler. Som nævnt i afsnit 3 kunne det overvejes, om Naalakkersuisut med denne sag alene forsøger at rette op på misforståelserne under behandlingen af finanslovsforslaget for 2013, om end dette ikke fremstår entydigt i Naalakkersuisuts ansøgning.

- B. Afvis at behandle nærværende tillægsbevillingsansøgning med henvisning til valgudskrivelse og gøre opmærksom på, at det nye Naalakkersuisut kan fremsende ny ansøgning til det nye Finansudvalg

Grundet udskrivelse til valg i Inatsisartut anbefales det jf. afsnit 2, at udvalget nøje overvejer, hvorvidt nærværende ansøgning er uopsættelig og politisk ukontroversiel.

Jf. afsnit 2 anbefales det at udvalget overvejer at afvise at behandle ansøgningen, og i øvrigt henviser til, at efter valget til Inatsisartut kan det nye Naalakkersuisut fremsende en ny ansøgning til det nye Finansudvalg, således at disse rettelig kan træffe beslutninger om evt. finanspolitiske ændringer for 2013. En sådan fremgangsmåde valgtes af det tidligere Finansudvalget i forbindelse med en sag fremsendt efter udskrivelsen til valg til Inatsisartut i 2009. Således undgår udvalget for nuværende at skulle tage beslutninger, som kan binde det kommende Naalakkersuisut og Inatsisartut.

Det nye finansudvalg vil, såfremt en ny tillægsbevillingsansøgning fremsendes af Naalakkersuisut, kunne gøre sig samme overvejelser, hvorvidt en sådan ansøgning alene er udtryk for et ønske om at rette op på misforståelserne under behandlingen af finanslovsforslaget for 2013.

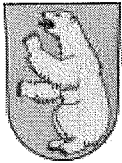
Det kan oplyses, at Inatsisartutlov om økonomisk tilskud til politisk arbejde ifølge § 7 giver mulighed for at partierne kan ansøge om tilskud til valgkamp til kommunalbestyrelsesvalg op til to måneder efter valgets afholdelse. Partierne vil således lovligt kunne få dækket afholdte udgifter med tilbagevirkende kraft, såfremt et nyt Inatsisartut/Finansudvalg godkender en bevillingsansøgning efter Inatsisartutvalget den 12. marts.

Med venlig hilsen

Julie Agersnap Kristensen
Udvalgssekretær

Kent Fridberg
Seniorrådgiver

Nikolai Sten Christensen
Sekretariatschef

Medlemmerne af Finansudvalget

HASTER

NOTAT

Landsstyrets ansøgning vedr. ophævelse af lukningsperiode for indhandling af sælskind

Landsstyret indstiller,

at bevillingen på hovedkonto 51.02.03 Indhandlingstilskud, sælskind forhøjes med 3.627.000 kr. og

at bevillingen på hovedkonto 20.11.50 Driftsreserven reduceres med kr. 3.627.000 kr.

Indledning

Landsstyret søger om en tillægsbevilling på 3,6 mio. kr. m.h.p. at give tilskud til indhandling af sælskind i maj måned i Syd-, Nord-, og Østgrønland. Ansøgningens fremsendelse i en valgperiode rejser en lang række principielle problemstillinger. Disse drøftes i afsnit 1.x nedenfor. Derudover omfatter oplægget en række konkrete problemer. Disse behandles i afsnit 2.x. Udvalget bør drøfte såvel de principielle som specifikke problemstillinger grundigt, inden der tages stilling til Landsstyrets ansøgning. I Afsnit 3 drøftes kort udvalgets muligheder og i afsnit 4 fremsættes en konklusion samt anbefaling(er) om sagens behandling.

Det anbefales udvalget at afvise at behandle (d.v.s. hverken godkende eller forkaste) ansøgningen. Såfremt dette ikke anses som ønskeligt, kan Udvalget alternativt overveje at henvise ansøgningen til behandling i Landstinget.

1. Alvorligt forfatningsretligt problem

Landsstyret har udarbejdet og fremsendt ansøgningen efter udskrivelsen af valg til Landstinget. Dette rejser et dybt alvorligt forfatningsretligt problem af meget væsentlig rækkevidde.

Efter § 5, stk. 8, i landstingslov om landstinget og landsstyret fungerer landsstyreformanden og landsstyremedlemmerne indtil ny formand og nye landsstyremedlemmer er valgt. Landsstyret har således pligt til også efter udskrivelse af nyvalg til Grønlands Landsting, at varetage forvaltningen af Hjemmestyrets anliggender. Bemærkningerne til bestemmelsen redegør ikke for hverken principper eller grænser for Landsstyrets embedsførelse i denne periode.

Grundlovens § 15, stk. 2, fastslår, at et ministerium [fungerer] indtil et nyt ministerium er udnævnt. Fungerende ministre kan i deres embede kun foretage sig, hvad der er fornødent til embedsforretningernes uforstyrrede førelse.

Det har til dato været anset som uomtvistet af såvel Landsstyrets som Landstingets jurister, at principperne i Grundlovens § 15, stk. 2, kan lægges til grund ved fortolkningen af landstingslov om landstinget og landsstyret § 5, stk. 8.

Grænserne for en regerings embedsførelse i valgperioder beskrives af professor dr. jur. Max Sørensen således i Statsforfatningsret (2. udgave, side 129):

"Et ministerium... der har begæret sin afsked skal fungere indtil et nyt ministerium er udnævnt. .. [Der] kan ... være behov for at sikre imod, at en minister i en sådan situation udnytter sine beføjelser til i sidste øjeblik at gennemføre politisk prægede foranstaltninger. Derfor bestemmer § 15, sidste pkt. at fungerende ministre i deres embede kun kan foretage sig hvad der er nødvendigt til embedsforretningernes uforstyrrede videreførelse. Principielle administrative beslutninger af større rækkevidde vil herefter være udelukket - i og for sig også selv om de ikke er politisk kontroversielle ... Tilsidesætter en minister disse bestemmelser ... eller træffer han for vidtgående beslutninger, pådrager han sig et retligt ansvar."

En tilsvarende opfattelse gøres gældende af professor Alf Ross i "Dansk Statsforfatningsret" (1980) side 433.

Princippet i Grundlovens § 15, stk. 2, tjener det formål, at landet ikke skal være helt uden ledelse i perioden mellem udskrivelse af valg indtil et nyt landsstyre er valgt, samt at de administrative funktioner, der udøves af de enkelte landsstyremedlemmer, ikke skal lide under et alt for stort afbræk. Endvidere sikrer principperne, at et fungerende landsstyremedlem ikke udnytter sine beføjelser til i sidste øjeblik at gennemføre politisk prægede foranstaltninger.

Landsstyret og de enkelte landsstyremedlemmer udgør et forretningslandsstyre og kan alene foretage sig, hvad der er fornødent til den uforstyrrede videreførelse af Hjemmestyrets anliggender.

Landsstyrets sekretariat påpegede i 2005, at der bør anlægges en streng fortolkning af grundlovens bestemmelse herom.

I almindelighed må Landsstyret og det enkelte landstyremedlem således nøjes med at fortsætte hidtidige rutiner og overlade selvstændige afgørelser til et nyt Landstyre og Landsting.

Landsstyret vil således være afskåret fra at træffe politisk prægede afgørelser. Men også principielle administrative beslutninger af større rækkevidde vil være udelukket, også selv om de ikke kan anses for politisk kontroversielle.

Konkrete beslutninger, f. eks. indstilling om besættelse af en højere tjenestemandstilling eller indstilling om afskedigelse af en medarbejder i en højere tjenestemandstilling, kan f.eks. falde uden for et fungerende landsstyremedlems beføjelse.

Udsendelse af udkast til love, forordninger og bekendtgørelser til eksterne høringer må ligeledes anses at falde uden for de aktiviteter, som et fungerende landsstyremedlem kan udføre.

Opmærksomheden henledes her på, at bevillinger gives via en finanslov. Ændringer af en Finanslov falder således ligeledes udenfor de aktiviteter, som et fungerende Landsstyremedlem (og Finansudvalget) kan udføre.

Landsstyret kan som hovedregel ikke træffe beslutninger, der forudsætter orientering eller godkendelse i Finansudvalget. Endvidere kan der som udgangspunkt ikke udstedes nye bekendtgørelser eller lignende, som forpligter eller giver borgerne nye rettigheder, f.eks. til økonomiske ydelser.

Forud for udskrivelse af valg til Landstinget kan Landsstyret have fremsendt uopsættelige sager til behandling i Landstingets Finansudvalg. I det omfang sådanne sager ikke er færdigbehandlet inden udskrivelsen af valg til Landstinget, kan Landsstyret træffe administrative beslutninger knyttet til behandlingen af disse sager i Landstingets Finansudvalg, f.eks. besvarelse af spørgsmål og fremsendelse af yderligere materiale.

Sager af uopsættelig karakter, som ikke kan udsættes til et nyt landsstyre er valgt, f.eks. planlagte generalforsamlinger, årligt tilbagevendende bekendtgørelser og verserende retssager, vil et forretningslandsstyre have pligt til at udføre.

Det samme princip gælder for behandlingen af sager i Finansudvalget. Finansudvalget kan i perioder hvor der er udskrevet landstingsvalg alene behandle bevillingsansøgninger, som er uopsættelige og som ikke er politisk prægede. For god ordens skyld har Finansudvalget tidligere meddelt dette til Landsstyret. F.eks. skrev udvalget således til Landsstyret i forbindelse med afgørelsen i bevillingssag 09-410 og 09-411:

"Valget til Landstinget blev formelt udskrevet fredag den 17. april. Indtil valgets afholdelse vil Finansudvalgets aktivitet udelukkende være rettet imod, at sikre en uforstyrret videreførelse af de offentlige forretninger. Udvalget kan derfor kun behandle ansøgninger, der er nødvendige for, at samfundet ikke går i stå, eller for at undgå tab af offentlige eller private midler. Eventuelle ansøgninger, der måtte være politisk motiverede, vil derfor ikke kunne behandles."

I den foreliggende situation anses det som uomtvisteligt, at bevillingsansøgningen ikke opfylder de formelle krav, der utvivlsomt skal være opfyldt, såfremt Finansudvalget skal behandle en bevillingsansøgning på et tidspunkt, hvor der er udskrevet landstingsvalg. Det kan bl.a. særligt anføres:

- a.** Bevillingsansøgningen er ikke uopsættelig. Der er således ikke tale om en akut opstået situation, der kræver handling her og nu. Det kommende Landsting og Landsstyre vil således kunne kompensere fuldt ud for den ulempe, fangsterhvervet her og nu har ved den nedlukkede indhandling, f.eks. ved vedtagelse af yderligere bevillinger til området efter valget. Indtil da, vil fangere uden tilstrækkelige indtægter kunne modtage offentlig hjælp efter allerede gældende regler.
- b.** Godkendelse af bevillingsansøgningen medfører konsekvenser, der går ind over det kommende Landstings og Landsstyres funktionsperiode. Dette må og bør ikke finde sted, såfremt det er muligt at undgå.
- c.** Der sker intet tab af offentlige eller private midler som følge af bevillingsansøgningen ikke godkendes. Fangsterhvervet får ikke den indtægt som foreslås som følge af ansøgningen, men dette er ikke et tab, eftersom erhvervet på intet tidspunkt har haft et berettiget krav eller forventning om disse midler. Tværtimod forventer Landsstyret, at en godkendelse af ansøgningen vil belaste det offentligt ejede selskabs Great Greenlands økonomi yderligere.
- d.** Sagen er politisk præget, allerede fordi der på forhånd er markeret politisk uenighed om bevillingsformålet. Dette tilsiger i sig selv, at udvalget i valgperioden bør være tilbageholdende med at godkende eller i det hele taget behandle ansøgningen.

e. Godkendelse af ansøgningen er ikke en forudsætning for at fangererhvervet kan oppebære indtægter i maj måned. Mange steder er indhandling af stenbiderrogn f.eks. en god indtægtsmulighed i denne periode. Derudover må det bemærkes, at fangerne principielt kan lægge sælskind til side i maj måned for at indhandle dem i juni, hvor der atter åbnes for indhandlingen. I det omfang dét sker, er der alene tale om en tidsmæssig indtægtsforskydning for fangerne, som ikke ses at udgøre et særskilt sagligt grundlag for en tillægsbevillingsansøgning. Hertil kommer som nævnt de eksisterende muligheder for at modtage offentlig hjælp.

1.1. Det danske Finansudvalgs praksis

Den 11. maj er det danske Finansudvalgs sekretariat blevet forespurgt om praksis i Folketinget i forbindelse med behandlingen af bevillingsansøgninger efter udskrivelsen af folketingsvalg. Det anses for relevant for Landstingets Finansudvalg at kende denne praksis, da de to udvalgs lovgrundlag og praksis i vidt omfang er sammenfaldende.

Ved udskrivelsen af de sidste 4-5 folketingsvalg har der typisk ligget et par aktstykker til behandling i Finansudvalget. På førstkommende møde gennemgås disse enkeltvis. Formanden for Folketingets Finansudvalg spørger, om der er nogen, der anser, at aktstykket er politisk præget eller på anden måde problematisk. Såfremt blot ét medlem (ud af 17) er af denne opfattelse, så behandles aktstykket ikke.

Der er ikke fremsendt almindelige aktstykker til behandling efter udskrivelsen af folketingsvalg i nyere tid. Dette er i harmoni med, at ministerierne kører som forretningsministerier. Derudover kan administrationen ikke deltage i eller bidrage til en valgkamp, hvorfor der under ingen omstændigheder kan produceres aktstykker med politisk indhold.

Holdningen i det danske Finansudvalgs sekretariat var således klar: Der kan og bør kun fremsættes aktstykker til Finansudvalget i akutte nødsituationer. Det ville være katastrofalt, såfremt politisk prægede aktstykker kunne behandles i de situationer, hvor der var udskrevet folketingsvalg.

Den eneste bevillingssag der i nyere tid er fremsendt efter udskrivelsen af folketingsvalg angik således netop bevillingen af akut nødhjælp efter en naturkatastrofe. Dette aktstykke blev endog fremlagt efter valgets afholdelse (men inden nykonstitueringen af Folketinget). Man tog ved denne lejlighed gruppeformændene (Og ikke partiformændene, som jo ikke nødvendigvis er fuldgyldige folketingsmedlemmer) i éd og fik deres enige tilslutning forinden fremsendelsen til Finansudvalget.

Ved valgudskrivelsen skrev det danske Finansudvalg for omkring 12 år tilbage i tiden (og før da) rutinemæssigt til Finansministeren og meddelte, at alle aktstykker ansås bortfaldet med udskrivelsen af valget. Dette er man gået bort fra til fordel for den indledningsvis ovenfor skitserede procedure.

1.2. Landsstyrets egen vurdering af ansøgningens lovlighed

På side 2 i landsstyreoplægget til Finansudvalget er følgende anført under overskriften "Forretningslandsstyre":

"Efter udstedelsen af landstingsvalg kan fungerende Landsstyre ikke træffe beslutninger om ændringer af vedtagne dispositioner eller foretage nye dispositioner, herunder sager med økonomiske konsekvenser. Fungerende Landsstyre kan heller ikke

træffe afgørelser, som kan binde det kommende Landsstyre med afgørelser, f.eks. om varsling af ansøgning om tillægsbevilling.”

Finansudvalget bør meget grundigt hæfte sig ved dette citat. Landsstyret skriver direkte, at et fungerende Landsstyre ikke kan træffe beslutninger om at foretage nye eller ændre eksisterende dispositioner, herunder (fremsende) sager med økonomiske konsekvenser. Landsstyret gør med andre ord selv opmærksom på, at Landsstyret ikke på lovligt grundlag kan fremsende nærværende ansøgning til Finansudvalget. Det er så vidt vides aldrig før sket, at Landsstyret har fremsendt en ansøgning til Finansudvalget, samtidig med at Landsstyret selv oplyser, at Landsstyret ikke har lovlig hjemmel til at foreslå den ansøgte disposition.

Landsstyret har hermed sikret sig, at Landstingets Finansudvalg ikke efterfølgende kan hævde at være uvidende om ansøgningens manglende lovlighed, og at Finansudvalget hermed vil gøre sig ”medskyldig” ved en godkendelse af ansøgningen. Antageligt sikrer formuleringen tillige, at der ikke vil kunne gøres et ansvar gældende i forhold til embedsmænd, som har bistået i formuleringen af ansøgningen.

1.3 Forfatningsmæssig konsekvens ved godkendelse af ansøgningen

Såfremt Finansudvalget godkender bevillingsansøgningen sker der et alvorligt brud med et hidtil fundamentalt princip i hjemmestyrets lovgivning. Det må i givet fald forudses, at Finansudvalget fremover må påregne at behandle adskillige mere eller mindre politisk prægede bevillingsansøgninger i perioderne efter udskrivelsen af landstingsvalg. Dette vil være til stor skade for Grønlands politiske system, anseelse og ikke mindst økonomi.

Finansudvalget bør ikke tiltræde eller tillade en så grundlæggende ændring af Grønlands forfatningsretlige, politiske og økonomiske stilling på et så spinkelt grundlag som nærværende bevillingsansøgning – heller ikke selv om bevillingsansøgningen politisk måtte anses som anbefalelsesværdig eller ønskelig.

Såfremt man politisk ønsker en ændring af Grønlands forfatningsretlige og parlamentariske stilling og praksis, må dette rettelig ske ved gennemførelsen af en egentlig ændring af § 5, stk. 8 i Landstingsloven om Landstinget og Landsstyret – ikke ved at fremsende eller godkende en bevillingsansøgning i Finansudvalget.

2. Konkrete problemer ved ansøgningen

Som nævnt i indledningen bør Udvalget være opmærksomt på en række konkrete problemstillinger i ansøgningen. Flere af disse problemer er allerede nævnt under afsnit 1.x, til hvilke der henvises.

2.1. Great Greenlands økonomiske situation

Finansudvalget bevilgede 8 mio. kr. i ekstra kapitalindsud til Great Greenland den 25. oktober 2008 (Sag 08-380). Udvalget har siden modtaget løbende orienteringer om virksomhedens vanskelige økonomiske situation. For at undgå, at virksomheden blev insolvent, har det senest været nødvendigt at fremrykke hjemmestyrets servicekontraktbetalinger til virksomheden fra 1. april 2009 til 1. marts 2009.

Baggrunden for den vanskelige økonomiske situation er som bekendt de manglende internationale afsætningsmuligheder for virksomhedens produkter. Der er nu oparbejdet et skindbjerg på over 160.000 skind. Det er fortsat ikke lykkedes at få gang i salget.

Virksomheden omsatte i 2006 for 68,8 mio. kr. Dette faldt i 2008 til 15,8 mio. kr.

Virksomheden befinder sig således utvivlsomt i en meget vanskelig økonomisk situation.

Ikke desto mindre fremgår det af oplægget, at godkendelsen af nærværende bevillingsansøgning vil medføre en åbenbar forringelse af virksomhedens muligheder for at drive rentabel virksomhed. Det konstateres, at ansøgningen dermed er i åbenbar modsætning til Finansudvalgets opfordring i udvalgets afgørelse af 25. oktober 2008 til Landsstyret om at arbejde for at begrænse behovet for yderligere tilskud til virksomheden.

2.2. Vedtagelsen af Finansloven 2009 og budgetlovens bestemmelser

Der blev på Finanslovsforslaget for 2009 afsat 27,2 mio. kr. på hovedkonto 51.02.03 *Indhandlingstilskud, sælskind*. Landsstyret valgte imidlertid at fremsætte et ændringsforslag (Nr. 126), hvorefter tilskuddet blev nedsat med 1 mio. kr. Dette ændringsforslag blev indstillet til vedtagelse af et enigt Finansudvalg og herefter vedtaget af Landstinget ved 3. behandlingen af FFL09. Landstinget var dengang bekendt med, at besparelser på området ville have driftsmæssige konsekvenser for indhandlingen af sælskind.

Der lægges nu op til at forhøje bevillingen på samme hovedkonto med 3,6 mio. kr. Dette er således ikke i harmoni med Landsstyrets og Landstingets beslutning under EM09 om at reducere bevillingsniveauet m.h.p. at sikre en langsigtet økonomisk balance i landskassens driftsudgifter.

Det fremgår endvidere af budgetlovens § 28, stk. 2, at *"Ansøgninger om nye eller ændrede bevillinger alene må omfatte dispositioner, som er væsentlige og som ikke kunne forudses ved vedtagelsen af Finansloven."*

Finansudvalget bør være opmærksomt på, at det ikke kan betegnes som uforudsigeligt, at der fremkommer ønsker om en bevillingsforhøjelse på et område, der gennemgår en besparelse. Dette er tværtimod i høj grad forudsigeligt.

Det skal derudover understreges, at der er blevet fremsat (og i visse tilfælde godkendt) ansøgninger om forhøjelse af bevillingen til indhandlingstilskud til sælskind i 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007 og 2008.

Det lader sig således næppe anføre, at ansøgningen harmonerer med den anførte bestemmelse i Budgetloven.

Det skal i øvrigt mindes om, at Finansudvalget i alle Udvalgets afgørelser af ansøgninger om forhøjelse af indhandlingstilskuddet til sælskind har udtrykt meget alvorlig kritik af Landsstyrets forvaltning på området.

2.3. Fangererhvervets aktuelle økonomiske situation

Det fremgår af ansøgningen, at den fremsættes, fordi Landsstyremedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug finder, at der er behov for øget indtjening til økonomisk hårdt trængte fangere i hele landet. Der fremgår imidlertid intet sted i ansøgningen oplysninger om fangererhvervets aktuelle og faktuelle økonomiske situation. Dette må betegnes som en mangel ved ansøgningen, hvilket ikke mindst understreges af, at Finansudvalget gentagne gange har meddelt Landsstyret, at det er nødvendigt med et ordentligt vidensgrundlag på dette område.

Som det fremgår andetsteds i nærværende notat har fangererhvervet andre indtægtsmuligheder end sælskind flere steder i landet. Mange steder er indhandling af stenbiderrogn og hellefisk f.eks. en god indtægtsmulighed maj måned.

Det er en betingelse for at have erhvervsfangstbevis, at man har 50 % af sin bruttoindkomst fra fangst eller fiskeri. I de perioder hvor fangsten svigter, er det således muligt for erhvervsfangerne at søge anden beskæftigelse og på denne vis sikre indkomsten, uden at miste erhvervsfangstbeviset. Da Landsstyrets ansøgning imidlertid kun forholder sig til den del af erhvervsfangerens indtægter, som hidrører fra fangst, er der således en risiko for, at der med godkendelse af ansøgningen i den foreliggende form afsættes midler til hjælp af personer, som allerede har sikret sig en kompenserende indtægt via anden sæsonbetonet beskæftigelse.

Derudover bør Udvalget være opmærksomt på følgende bestemmelser i Landstingsforordning nr. 15 af 20. november 2006 om offentlig hjælp:

”§ 3. Enhver, der opholder sig i Grønland, har ret til offentlig hjælp ved akut trang, såfremt den pågældende ikke er i stand til at skaffe sig og sin familie det nødvendige til livets ophold.

§ 4. Ret til at modtage offentlig hjælp til forsørgelse og til faste udgifter samt til hjælp i særlige tilfælde er betinget af, at den pågældende har fast bopæl og er tilmeldt folkeregisteret i Grønland....”

Det er nødvendigt at fastholde, at denne bestemmelse gælder for alle borgere i Grønland, og dermed også for fangere. Man kan naturligvis, og givetvis med rimelighed, være af den opfattelse, at det er bedre for fangerne, at de selv gør sig fortjent til en indtægt ved at indhandle sælskind frem for at modtage offentlig hjælp ”uden nogen form for modydelse”, som det er anført i ansøgningen. Der skal imidlertid erindres om, at de sociale myndigheder ikke blot udbetaler passiv støtte uden modydelse. De sociale myndigheder er jfr. førnævnte lovgivnings § 11 forpligtet til at bistå personer, der modtager hjælp, med at udarbejde en individuel handlingsplan. Planen skal efter behov omfatte opkvalificering, uddannelse, revalidering eller omskoling. Denne handlingsplan skal udarbejdes i samarbejde med modtageren af hjælp, ligesom kommunen skal følge op på planen. Der er således ikke blot tale om passiv hjælp.

Det kan vel derudover principielt overvejes, hvorvidt det forekommer en erhvervsfanger særlig meningsfuldt at indhandle sælskind fra sæler i fældningsperioden, når fangeren er velvidende om, at det indhandlede skind med helt overvejende sandsynlighed blot vil blive lagt på lager eller kasseret. Set i dette lys var det måske mere hensynsfuldt over for fangerne at stille krav om en mere meningsfyldt modydelse end blot indhandling af sælskind til kassation.

Set i lyset af Landsstyret angiveligt fremsender ansøgningen på baggrund af en anstrengt økonomisk situation for fangerne forekommer det forunderligt, at Landsstyreområdet ikke har fundet anledning til at sende oplægget i høring i Departementet for Familie m.h.p. at afdække mulighederne for at sikre fangerne et underhold i lukningsperioden. Det er tænkeligt, at en sådan høring kunne have bidraget til at kvalificere ansøgningen.

2.4. Konsekvenser ved ændringerne i aktieselskabet Great Greenlands servicekontrakt

Finansudvalget har igennem en årrække tilskyndet Landsstyret til at mindske den offentlige indblanding i erhvervslivet og i de hjemmestyreejede aktieselskaber til fordel for en professionalisering af selskabsdriften. Det har samtidig været målet at nedbringe den politiske detailstyring af grønlands økonomi. Hjemmestyrets styring af selskaberne er i stedet sket via selskabernes generalforsamlinger, hvilket har været i harmoni med aktieselskabslovens bestemmelser.

Der er af samme grund indgået servicekontrakter med en række selskaber, herunder Great Greenland, med henblik på at sikre mere faste og kendte vilkår omkring de ydelser, som selskaberne leverer til hjemmestyret og borgerne. Servicekontrakten mellem Grønlands Hjemmestyre og Great Greenland blev indgået i december 2008. Alligevel ønsker Landsstyret med denne ansøgning nu pludseligt ensidigt at ændre på vilkårene i servicekontrakten med Great Greenland. Det ses af ansøgningen, at dette vil pålægge Great Greenland yderligere udgifter til bl.a. oplagring af usælgelige skind i en dårlig kvalitet. Udvalget bør overveje, om denne fremgangsmåde er hensigtsmæssig. Det bør således grundigt gennemtænkes, hvilken præcedensskabende virkning godkendelsen af denne ansøgning vil kunne have i fh.t. de øvrige offentligt ejede aktieselskaber. Hvis de hjemmestyreejede aktieselskaber får indtryk af, at Hjemmestyret qua sin ejerrolle fremover anser sig som berettiget til uden videre at ændre i servicekontrakterne med selskaberne, uanset at dette påvirker selskabernes økonomi i negativ retning, må det således forventes, at kunne vanskeliggøre og fordyre fremtidige servicekontrakter. Virksomhederne vil således uden tvivl søge at "forsikre" sig mod den potentielle fordyrelse af selskabsdriften, som følger af pludseligt ændrede aftalevilkår, ved at hæve priserne på ydelserne til forbrugerne eller ved at stille krav om højere servicekontraktbetalinger.

Det er ligeledes muligt, at selskabernes finansieringskilder vil se denne usikkerhed som anledning til at pålægge selskaberne forøgede finansieringsomkostninger, hvilket for bl.a. KNI og Royal Greenland, som begge har stor gæld, kan være yderst alvorligt i den aktuelle internationale kredit- og finanskriser.

2.5. Kontrakt imellem Great Greenland og KNAPK

Indhandlingsstoppet i maj måned blev aftalt imellem KNAPK og Great Greenland i den kontrakt, som de to parter indgår årligt om indhandlingspriser på sælskind. Dette fremgår af ansøgningens bilag 1.

Udvalget bør overveje, om det er hensigtsmæssigt, at Grønlands Hjemmestyre reelt tvinger Great Greenland til at ændre denne aftale, som er indgået frit imellem de to parter. Ved at godkende dette risikerer Finansudvalget, at andre interesseorganisationer, herunder fagforeninger, fremover vil søge at inddrage Landsstyret og Finansudvalget i diverse økonomiske forhandlinger.

Grundlæggende er denne indgriben i aftalen mellem Great Greenland og KNAPK i strid med aktieselskabslovens bestemmelser, hvilket Landsstyret hidtil har lagt stor vægt på.

Derudover bør Finansudvalget generelt betænke, hvorvidt det er hensigtsmæssigt, at Grønlands Hjemmestyre blander sig direkte i forhandlingerne imellem en interesseorganisation og hjemmestyrets egen virksomhed. Dette gælder både generelt og specifikt i den nuværende situation, hvor hjemmestyrets virksomhed (Great Greenland) har søgt at imødekomme ejerens ønske om dels at reducere indhandlingstilskuddet og dels sikre, at der var råd til at yde indhandlingstilskud i december måned. I relation til sidstnævnte skal særligt bemærkes, at godkendelse af nærværende ansøgning forventes at medføre behov for lukning af indhandlingen i oktober og halvdelen af november måned, hvor der generelt ikke er nær så mange alternativer til sælfangst, som der er i maj måned.

2.6. Det ansøgte beløb

Landsstyret søger om 3,6 mio. kr. til genåbning af indhandlingen i maj måned. Det fremgår af ansøgningen, at midlerne påtænkes anvendt til tilskud med virkning fra 11. maj 2009, d.v.s. med *tilbagevirkende* kraft. Da skindindhandlingen for nuværende angiveligt er lukket, er det vanskeligt at se, hvorledes det skulle være muligt, at anvende midlerne med tilbagevirkende

kraft. Såfremt udvalget skulle godkende ansøgningen bør udvalget dog under alle omstændigheder betinge sig, at der udelukkende sker en fremadrettet anvendelse af de bevilgede midler. Det fremgår således af budgetlovens § 25, stk. 1, at "Nye eller ændrede bevillinger forudsætter forudgående godkendelse i Landstingets Finansudvalg." Finansudvalget har således ikke lovmæssig hjemmel til at godkende bevillinger med tilbagevirkende kraft.

Det skal samtidig mindes om, at det daværende Finansudvalg i december 2005 i enighed gav afslag på en helt tilsvarende ansøgning om en bevillingsforhøjelse af indhandlingstilskuddet til sælskind med tilbagevirkende kraft. (Sag 05-159)

Det daværende Finansudvalg skrev dengang således:

"Finansudvalget har grundigt overvejet Landsstyrets ansøgning. Udvalget har særligt gjort sig en række principielle overvejelser vedr. karakteren af retsakter med tilbagevirkende kraft.

Da udbetaling af indhandlingstilskud i sig selv må betegnes som en begunstigende retsakt ser Udvalget ikke overordnede principielle problemer i udbetaling af tilskud med tilbagevirkende kraft. Det er imidlertid ikke godtgjort, hvorvidt en godkendelse af udbetaling af tilskud med tilbagevirkende kraft vil kunne have skadevirkninger i fh.t. 3. mand. Det er ligeledes ikke godtgjort, hvorvidt en godkendelse vil kunne medføre krav om erstatning af tabt fortjeneste på baggrund af en af manglende indhandlingstilskud ikke stedfunden fangst eller indhandling.

Endvidere finder Finansudvalget, at en godkendelse af Landsstyrets ansøgning vil kunne medføre en række praktiske og administrative vanskeligheder for såvel fangerne som for Great Greenland.

Yderligere finder Finansudvalget, at der med udvidelse af hvalkvoten gives fangerne flere muligheder for indtjening end indhandling af sælskind. Der er derfor ikke længere det samme behov for at tilsikre bevillingens fulde udnyttelse.

Endelig finder Finansudvalget, at en godkendelse af udbetaling af tilskud med tilbagevirkende kraft vil kunne medføre en uheldig præcedens i andre bevillingssager.

Et enigt Finansudvalg kan på denne baggrund ikke godkende Landsstyrets ansøgning om udbetaling af tilskud med tilbagevirkende kraft. "

Såfremt de ansøgte midler kun anvendes fremadrettet ligger det ansøgte beløb på 3,6 mio. kr. med sandsynlighed et godt stykke ud over det beløb, som er nødvendigt for at genåbne indhandlingen i den resterende del af maj måned. Såfremt Udvalget vælger at godkende ansøgningen bør udvalget derfor kraftigt overveje kun at godkende et mindre beløb end ansøgt. Dette vil i øvrigt også medvirke til at begrænse nærværende dispositions begrænsninger af det kommende Landstings og Landsstyres muligheder, hvilket som anført i afsnit 1.x bør være en meget væsentlig prioritet for Landstingets Finansudvalg i denne tid, hvor der er udskrevet valg til Landstinget.

3. Finansudvalgets muligheder

Da ansøgningen som andetsteds anført hviler på et meget tvivlsomt lovligt grundlag kan Udvalget for at undgå at blive gjort medansvarlig vælge at tilbagesende ansøgningen til Landsstyret uden at tage stilling til ansøgningen.

Såfremt dette ikke måtte anses som ønskeligt skal der erindres om, at Finansudvalget ifølge Budgetlovens § 25, stk. 2, efter eget skøn kan vælge at henvise bevillingsansøgninger til behandling i Landstinget. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at bestemmelsen bl.a. tager sigte på situationer, hvor en bevillingsansøgning anses som særligt principiel. Dette må i høj grad anses at være tilfældet for nærværende ansøgning. I praksis betyder det, at der vil blive taget stilling til ansøgningen på den kommende landstingssamling, såfremt det kommende Landsstyre i øvrigt ønsker at opretholde ansøgningen.

4. Konklusion

Det er samlet udvalgssekretariatets opfattelse, at denne ansøgnings lovlighed er tvivlsom. Såvel forfatningsretlige og parlamentariske regler som sædvaner, Landstingslov om Landstinget og Landsstyret, samt Budgetlovens regler harmonerer ikke med ansøgningens fremsættelse og formål.

Jeg er forpligtet til at gøre Udvalgets opmærksomt herpå. Hvis jeg så bort fra denne forpligtelse, ville jeg muligt kunne pådrage mig et juridisk ansvar for tjenesteforsømmelse og medvirken til dispositioner af tvivlsom lovlighed.

Såfremt oplægget godkendes sker det et fundamentalt brud med et helt afgørende princip for Landsstyrets embedsførelse i perioder, hvor der er udskrevet landstingsvalg. Hermed mister en kernebestemmelse i Landstingslov om Landstinget og Landsstyret sin betydning, hvorved der sker en markant forandring af grundvilkårene for parlamentarismen i Grønland. Denne negative konsekvens må ud fra enhver objektiv betragtning veje tungere end det bevillingsformål som søges fremmet med nærværende ansøgning.

Bevillingsansøgningen giver derudover anledning til en lang række konkrete spørgsmål jfr. det ovenfor anførte.

Endelig vil en godkendelse af ansøgningen have en række præcedensskabende virkninger, der vil være egnet til at skade Grønlands økonomi i årene fremover.

Uden at tage stilling til bevillingsformålet må jeg derfor opfordre Udvalget til at afvise at behandle sagen. Såfremt udvalget tiltræder denne anbefaling vil sagen blive tilbagesendt til Landsstyret med meddelelse om, at sagen må behandles af det Landsstyre og Landsting, som tiltræder efter landstingsvalget. Såfremt Udvalget ikke anser en afvisning af ansøgningen som mulig bør ansøgningens omfattende konsekvenser for de parlamentariske forhold i Grønland tilsige, at udvalget benytter sig af sin ret til at henvise sagen til behandling i Landstinget.

Som bilag til dette notat vedlægges de spørgsmål, som Finansudvalget sendte til Landsstyret i forbindelse med ansøgningen om forhøjelse af bevillingen til indhandlingstilskud til fangerne i december 2007. Landsstyret har aldrig besvaret disse spørgsmål, og en række af dem er fortsat helt relevante i fh.t. nærværende ansøgning.

Med venlig hilsen

Nikolai Sten Christensen
Finansudvalgssekretær

Landsstyremedlemmet for Finanser og Udenrigsanliggender

Spørgsmål til Landsstyret vedr. sags nr. 01.31.06/07-00305 (Landsstyreformandsbeslutning nr. 253 den 19. december 2007): **Ansøgning om fangerstøtte 2007**

Landstingets Finansudvalg har på sit seneste, ekstraordinært indkaldte møde behandlet tillægsbevillingsansøgning, som giver Landstingets Finansudvalg anledning til at anmode Landsstyret om besvarelse af følgende spørgsmål:

1. Finansudvalget kan i henhold til Budgetloven ikke godkende ansøgninger om tillægsbevillinger, hvis bevillingsbehovet kunne forudses ved den gældende finanslovs vedtagelse. Formålet hermed er i det videst mulige omfang at sikre en samlet prioritering af finanserne.

Det fremgår af Landsstyreoplægget, at Direktoratet for Fiskeri og Fangst har modtaget ansøgninger om ekstraordinær fangerstøtte i 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, og altså nu senest i 2007. Hvilke forhold bevirker efter Landsstyrets opfattelse, at et behov for ekstraordinær fangerstøtte ikke kunne forudsiges ved vedtagelsen af finansloven for 2007?

2. Der er på finansloven for 2007 afsat kr. 1.535.000 til genetableringsstøtte. Genetableringsstøtten administreres i henhold til landstingslov nr. 3 af 21. maj 2004 om genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfangere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug. Det fremgår af sidstnævnte landstingslovs § 1, stk. 2, at Landsstyret i særlige tilfælde kan yde genetableringsstøtte "for tab forårsaget af klimatisk betingede vanskeligheder, generelle erhvervsmæssige hindringer eller lignende". Støtten ydes efter ansøgning, som blandt andet skal være vedlagt dokumentation for ansøgerens økonomiske situation.

Det fremgår af forarbejderne til landstingsloven, at den har til formål at imødekomme en henstilling fra Landstingets Ombudsmand, som (i en sag omtalt i Ombudsmandens årsberetning for 1998) fandt det uhensigtsmæssigt, at den støtte, som hidtil var blevet ydet gennem Den særlige Hjælpefond, blev ydet på et ulovbestemt grundlag.

Blandt de synspunkter, som lå til grund for Ombudsmandens henstilling, var antageligt, at offentlig støtte bør ydes efter lovbestemte kriterier, således at borgerne har mulighed for at kende deres rettigheder/muligheder for at modtage støtte (hvilket også anføres i Landsstyreoplæggets bilag 3).

A: Har Landsstyret i sin besvarelse af de 6 henvendelser vedr. ekstraordinær fangerstøtte henvist til mulighederne for at søge om genetableringsstøtte?

B: Vil Finansudvalget ved at godkende tillægsbevillingsansøgningen kunne siges at tilsidesætte den prioritering, som det samlede Landsting har givet ekstraordinær støtte

til fangere og fiskere ved afsættelsen af 1.535.000 kr. til genetableringsstøtte på finansloven for 2007?

C: Vil Finansudvalget ved at godkende tillægsbevillingsansøgningen kunne siges at have accepteret en tilsidesættelse af de hensyn, som lå til grund for den overfor omtalte henstilling fra Landstingets Ombudsmand?

D: Har antallet af ansøgninger om genetableringsstøtte været højere i 2007 end i 2006? (Tal for begge år bedes anført)

E: Hvorfor har Landsstyret ikke i stedet søgt om en forøgelse af de midler, som på finanslovens konto 50.01.04 er afsat til genetableringsstøtte?

3. Erhvervsfangere kan, på samme måde som andre, der ikke er i stand til at skaffe sig selv og familien det nødvendige til livets opretholdelse, modtage hjælp fra det offentlige i medfør af landstingsforordning om offentlig hjælp.

A: Det fremgår af Landsstyreoplægget, at de i alt 6 modtagne henvendelser, som ligger til grund for Landsstyrets ansøgning, omfatter henvendelser fra en borgmester og en socialchef. Har Landsstyret i sin besvarelse af borgmesteren og socialchefens henvendelse foreholdt den pågældende borgmester og den pågældende socialchef, at kommunerne selv har ansvaret for, at erhvervsfangere, som er i økonomiske vanskeligheder, modtager den hjælp de har krav på i henhold til landstingsforordningen om offentlig hjælp?

B: Vurderer Landsstyret, at de pågældende kommuner ikke økonomisk er i stand til at løfte deres forpligtelser i henhold landstingsforordningen om offentlig hjælp, og hvilke skridt har Landsstyret/Indenrigskontoret i givet fald taget i den anledning?

C: Det fremgår af Landsstyreoplægget, at de i alt 6 modtagne henvendelser, som ligger til grund for Landsstyrets ansøgning, også omfatter henvendelser fra enkeltpersoner. Det følger af god sagsbehandlingsskik, at en myndighed, som ikke er rette adressat for en henvendelse, videresender henvendelsen til den rette myndighed. Har Landsstyret i overensstemmelse hermed videresendt de pågældende henvendelser til de sociale myndigheder i den pågældende kommune?

D: I hvilket omfang har erhvervsfangerne i de 3 omfattede kommuner i 2007 modtaget hjælp i medfør af landstingsforordningen om offentlig hjælp?

E: I hvilket omfang vil den ekstraordinære fangerstøtte, som Landsstyret søger midler til, risikere at afskære erhvervsfangere fra offentlig hjælp, eller reducere den offentlige hjælp, de ellers ville være berettigede til?

F: Er det Landsstyrets vurdering, at den gældende landstingsforordning om offentlig hjælp ikke i tilstrækkelig grad beskytter erhvervsfangere og deres familier mod at lide nød i tilfælde af misfangst eller utilstrækkelige indhandlingsmuligheder? I bekræftende fald bedes Landsstyret redegøre for, hvilke ændringer af landstingsforordningen Landsstyret agter at søge gennemført.

4. Det oplyses i Landsstyreoplægget, at Landsstyrets beslutning om positiv behandling af ansøgningen ”skal ses sammen med skitseringen af situationen i ansøgningerne”. Andetsteds i Landsstyreoplægget oplyses det, at de modtagne anmodninger om tilskud eller henstand med betaling af faste udgifter er begrundet med:
- Lave sælskindspriser
 - Lukning af visse sælskindsindhandlingssteder og den deraf forringede økonomi
 - I visse tilfælde tillige med dårlige eller ingen indhandlingsmuligheder for fisk og andre fangst dyr
 - Dårlig fangst på grund af klimamæssige ændringer.

Som ovenfor nævnt kan Finansudvalget i henhold til Budgetloven ikke godkende ansøgninger om tillægsbevillinger, hvis bevillingsbehovet kunne forudses ved den gældende finanslovs vedtagelse. På baggrund heraf bedes følgende oplyst:

A: Hvilken økonomisk betydning har faldet i indhandlingspriserne for sælskind pr. 1. maj 2007 haft for erhvervsfangerne i hver af de tre omfattede kommuner?

B: Hvilke sælskindsindhandlingssteder er lukket efter vedtagelsen af finansloven for 2007, og hvilken økonomisk betydning vurderes dette at have haft for erhvervsfangerne i hver af de 3 omfattede kommuner?

C: I hvilket omfang er indhandlingsmulighederne for fisk og fangst dyr i øvrigt blevet forringet siden vedtagelsen af finansloven for 2007, og hvilken økonomisk betydning vurderes dette at have haft for erhvervsfangerne i hver af de 3 omfattede kommuner?

D: Er de klimamæssige ændringers betydning for fangsten i 2007 forværret i forhold til, hvad man frygtede på tidspunktet for vedtagelsen af finansloven for 2007?

5. Landsstyret har aktivt arbejdet for at muliggøre, at erhvervsfangerne skal kunne supplere deres indtægter fra fangst med indtægter fra turismeerhvervet og andre erhverv. I hvilket omfang har erhvervsfangerne i hver af de omfattede kommuner i 2007 suppleret deres indtægter fra fangst med andre indtægter, og dermed kompenseret for indtægtsnedgang som følge af misfangst og utilstrækkelige indhandlingsmuligheder m.v.??

6. Af Landsstyreoplægget fremgår, at Landsstyret har modtaget henvendelser fra myndighedsrepræsentanter, organisationer samt enkeltpersoner fra Avanersuaq, Qeqertarsuaq, Aasiaat, Ittoqqortoormiit og Tasiilaq. Det oplyses endvidere, at Landsstyret har valgt at give afslag på ansøgningerne fra Aasiaat og Qeqertarsuaq under henvisning de bedre indhandlingsmuligheder her.

A: Har Landsstyret overvejet, at søge midler til ekstraordinær støtte af fangere i kommuner, hvorfra Landsstyret ikke har modtaget henvendelser?

B: Er der erhvervsfangerne i andre end de tre omfattede kommuner, som har en indkomst/husstandsindkomst, som svarer til eller er lavere end gennemsnittet for erhvervsfangerne i hver af de tre omfattede kommuner?

7. Er der erhvervsfangerne i de tre omfattede kommuner, som har en så høj husstandsindkomst, at de på intet tidspunkt i 2007 har søgt om offentlig hjælp?

8. Er der andre samfundsgrupper (f.eks. enlige studerende med børn, førtidspensionister, sæsonarbejdere under S.I.K. el. lign.), som har en tilsvarende eller lavere årsindkomst end gennemsnitsindkomsten for erhvervsfagere i hver af de omfattede kommuner?
9. Hvor stor en del af den påtænkte støtte vurderer Landsstyret vil blive inddraget til dækning af restancer til det offentlige?
10. Af Landsstyreoplægget fremgår, at Landsstyret har modtaget i alt 6 henvendelser fra myndighedsrepræsentanter, organisationer samt enkeltpersoner fra Avanersuaq, Qeqertarsuaq, Aasiaat, Ittoqqortoormiit og Tasiilaq.

A: Hvorved adskiller disse henvendelser sig fra de henvendelser, Landsstyret modtog i 2005 og 2006, hvor Landsstyret valgte ikke at søge midler til ekstraordinær fangerstøtte?

B: Finder Landsstyret, at de 6 henvendelser udgør et tilstrækkeligt grundlag for at søge Finansudvalget om en tillægsbevilling?

11. Efter tildeling af ekstraordinær fangerstøtte i julen 2004 oplyste Landsstyret, at Landsstyreområdet for Fiskeri og Fangst havde nedsat en arbejdsgruppe med ekstern deltagelse fra KANUKOKA, KNAPK og Familiedirektoratet. Formålet med arbejdsgruppen var at sikre koordinering i forbindelse med nye ansøgninger om fangerstøtte og udbrede information om støttemuligheder og tiltag på området. I hvilket omfang hviler den foreliggende tillægsbevillingsansøgning på anbefalinger fra denne arbejdsgruppe?
12. Et af formålene med udarbejdelsen af den socioøkonomiske analyse af fangererhvervet var at bibringe beslutningstagerne en konkret viden om indkomstforholdene inden for erhvervet m.h.p. at kvalificere og målrette hjælp og støtte til fangerne.

Af analysen fremgår det blandt andet, at godt 18 % af skattepligtige med fangerbevis i Østgrønland har en A-indkomst på under 10.000 kr., mens godt 25 % har en A-indkomst på mellem 100.000 og 250.000 kr. I Nordgrønland er tallene henholdsvis 25% og 30%. Hvorledes har Landsstyret inddraget disse og andre af rapportens oplysninger i de overvejelser, som ligger til grund for fremsættelsen af tillægsbevillingsansøgningen?

13. Ville det være muligt for Landsstyret, med henblik på at målrette støtten til erhvervsfagere med et dokumenteret behov, at indhente oplysninger fra Skattedirektoratet om de omfattede 245 erhvervsfagernes indtægt og husstandsindkomst? Hvor langt tid ville det i givet fald tage Landsstyret at indhente sådanne oplysninger?
14. I forbindelse med tildeling af ekstraordinær støtte til erhvervsfagere i julen 2002 henstillede Finansudvalget til Landsstyret at arbejde for langsigtede løsninger for fangererhvervet, således at Finansudvalget ikke igen ville blive stillet overfor tilsvarende tillægsbevillingsansøgninger. I forbindelse med tildeling af ekstraordinær erhvervsfangerstøtte i julen 2004 gentog finansudvalget denne opfordring.

Det fremgår af Landsstyreoplægget, at en lovet rapport om varige løsningsmuligheder for fangererhvervet endnu ikke er tilendebragt. Dette angives at skyldes den

personalemæssige situation i de direktorater, som er repræsenteret i den nedsatte arbejdsgruppe.

Landsstyret bedes redegøre for fremdriften i udarbejdelsen af rapporten for hvert af de 3 år, der er forløbet, siden Landsstyret bekendtgjorde, at arbejdsgruppen ville blive nedsat.

Med venlig hilsen

Augusta Salling
Formand for Finansudvalget